

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що для крім педль і руских салат о 5¹/₂ год пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбрового (Хорунжини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Італійці про Русинів.

Завдяки видвиженій справі руского університету замінив дневник італійський «Il Giornale D'Italia» ч. 340 р. 1901. статю, яка познакомлює Італійців з історією того послідного прояву наших культурних змагань.

«Стараня Русинів — пише згаданий дневник — за заснованем власного університету у Львові суть дуже живі. Число руських студентів, які записали ся на сьому університеті, доходить до 760. Університет, який в своїй основі мав бути руський і для Русинів, а після цісарського рескрипту з р. 1872., утравістичний с. є руський і польський, тепер буде лише польський, бо народна честь не могла дозволити Русинам оставати в сьвятини, де їх так зневажав і кривдив університетський сенат».

Дальше сказано про конфлікт кс. Фіалка із богословськими студентами, про провокуючу відозву польського сенату, про нелегальне виключенє п'ятох студентів, про се, як руські студенти опустили львівський університет, а записали ся в Відни, Празі і Кракові (де їх дуже ввічливо прийнято), та про замкненє духовної семинарії, а відтак кінчить статя:

«Складки народні на підмогу виступившим руським студентам дійшли в кількох днях до суми 18.000 корон — (бо ся часопись друкувала се ще 26. грудня 1901.), суми, якої ніколи не призбирано в подібних случаях. Одна панночка жертвувала 1.000 кор. із свого приданого, иньші заповіли празнувати уміреннійше родинні і публичні забави, а заощаджені гроші жертвують на студентів.

«Зворушенє в краю велике. Всюди відбувають ся віча, шлють петиції до парламенту, відбувають ся концерти на дохід студентів. Де не ступити — всюди чуємо голос про університет, про студентів. Всюди відзиває ся заміт, чому Поляки не хотять дати в Галичині Русинам того, чого самі домагають ся в Німеччині і Росії. Справді непонятно, чому Поляки так кричуть на Німців, які спиняють розвій їхньої культури — підчас коли в Галичині, де вони сильнійші, руководять ся сими самими средствами гноблення Русинів, не дають їм осягнути власного університету, огнища, в якому би могли плекати свою питому науку і розвивати культуру, вільну від чужоземних впливів. Тайни шовінізму!

«На кінці годить ся запримити, що руські студенти отримують кожного дня телеграми і письма привітні з заявими симпатії. От бодай кілька від поступової, польської молодіжи в Парижі, від такої молодіжи в Лубні, від професорів і студентів в Кракові, від 12 професорів і 112 студентів австрійських, італійських і російських на університеті цїрхскім і много иньших. Із сього видно, що не всі Поляки поведують ся такою ненавистію до Русинів, як львівські, і що в одній частині їх народу є ще здоровий розум і суд зглядом Русинів».

Подорож архикн. Фр. Фердинанда до Петербурга.

З нагоди очікуваного прибуття австрійского наслідника престоло архикн. Франца Фердинанда до Петербурга, поміщають «Новості» статю, в якій підносять велике значінє порозуміння межі Австрією а Росією в р. 1897, коли ходило о здержанє революційного руху на Балкані. Також «Новое Время» і «Бірж. Ведомості» заміщають вступні статі, дотично заповідженої подорожи австрійского наслідника престоло.

І справді сей факт набирає перворядного значіння і виступає на перший план на полі міжнародної політики. Вправді архикн. Франц Фердинанд має туди удатись, щоби цареві Николаєви II. лично подякувати за іменованє генералом російської кавалерії, однак догадують ся, що крім того візита має характер високо політичний.

Передовсім випадає звернути увагу на змаганя зближеня Австро-Угорщини до Росії в справах економічних, які навязав амбасадор австрійский бар. Еренталь з російским міністром скарбу Вітте. — «N. fr. Presse», покликуючи ся на те, що архикн. Франц Фердинанд перед одинадцятьма літами — точно в лютім 1891. р. — бавив в Москві і Петербурзі, де представляв ся цареві яко наслідник престоло — підносить високо-політичний характер теперішньої візита з огляду на положенє на балканським півострові, де тепер знов все кипить мов в горшку.

В часі побуту самого цісаря над Невою 1897. р. наступила приязна обміна гадок в справі балканській, а теперішня візита мала би бути відновленєм того порозуміння, та скриленєм союзу між Віднем і Петербургом. — «Fremdenblatt», доносячи о тім, пише: Хоч приводом до тої подорожи є справа личного характеру, то все таки вже саму вість о ній прийнято в цілій монархії з великим вдоволенєм. Візита архикн. в Петербурзі може тільки причинити ся до заманіфестованя існуючих між обома володіючими домами сердечних відносин, що найшла свій вираз в найновішій відзначеню архикнязя.

«N. W. Journal» зіставляє теперішню візиту англійского наслідника престоло в Берліні із заповідженою візитою архикн. Фердинанда в Петербурзі і робить з того ріжні висновки. А вкінці замічає, що російська держава, маюча на оці важні інтереси в Азії, мусить мати сильну підставу мира в Європі, длятого порозуміння з Австро-Угорщиною уважав для себе дуже цінною справою. — «Magyar Nemzet» в тій справі пише: Не може бути найменшого сумніву, що подорож архикнязя є в першій ряді актом ввічливости, однак хибно було би думати, що лише актом звичайної ввічливости, без ніякої важнійшої цілі, без глибокого значіння. Веім ще в сьвіжій памяти візита, яку зложив вел. князь Михайло цісареві Франц Йосифови в Будапешті. Тоді вже було загально звісно, що та візита є чимсь більше, ніж актом звичайної ввічливости. Одвітом на ту візиту є теперішній виїзд архикнязя Фердинанда до Петербурга і она є доказом, що у Відни держать ся не лише приписів етикетки, але що між обома династіями існує щира сердечність, котра уявляє ся також в зносинах обох правительств до себе.

Митова унія з Угорщиною.

Невідраднє парламентарне положенє в Австрії вже від ряду літ визискує Угорщина, щоби узискати як найбільші користи при заключуваню т. зв. австро-угорської угоди. Тепер виступив Союз угорських рільничих товариств з меморіялом, в яким домагають ся, щоби угорське правительство, на случай, колиб австрійська державна рада ще в сїм році не полагодила угоди, зірвало митову унію з Австрією.

Таке ставленє з угорської сторони календарских речинців законодатному тілу в Австрії є очевидним змаганєм до знасилуваня і вимушеня. Тим більше виявляє ся угорська хіть визиску, що делегати обох правительств не можуть погодити ся що-до поодиноких точок нової автономічної тарифи. Угри жадають як-раз високих мит там, де австрійский інтерес вимагає, щоби їх підвисшити і на відворот мита для охорони австрійского промислу хотять звести до найнижшої стопи. Референти обох міністерств, полагодивши впрочім цілий проєкт, розійшли ся, оставляючи тих кілька спірних точок в завішеню.

Отжеж тому і висунули Угри новий таран: загрозу зірваня митової унії між Австрією і Угорщиною. Тоді очевидно обі половини держави мусили би заключити з собою осібний торговельний трактат, так само, як з посторонними державами. Тоді відношенє обох половин держави замінити би ся понекуди в персональну унію, бо лише остала би ся ще спільність армії

Однак ся угорська погроза хибила свою ціль і не викликала в Австрії бажаного ефекту. Австрия понесла вже стілько жертв супротив Угорщини, лише задля могутрости та одноцільности монархії, що дальше не хоче і не може дати себе визискувати. Уже і так угода приносить Угорщині великі користи, отвираючи їй другу половину монархії для збуту єї рільних продуктів, а спільна квота на армію тяжить на Угорщині заледви $\frac{1}{2}$ свого тягару.

Щож до Галичини, то таке зірванє митової унії з Угорщиною вийшло би лише на користь для неї. Колиб потягнуто митову лівню межі Австрією а Угорщиною, то угорське збіже, яке тепер без жадного мита, в вартости звиш 350 мільонів корон річно, засипує австрійські ринки, мусіло би ставати до конкуренції з російским збіжем, а тимпаче з місцевою продукцією. Наш край, як чисто рільничий, не відчув би певно недостатку збіжа, але ціни на збіже тоді поліпшили би ся, рільна господарка стала би рентовнійшого і наш мужик відотхнув би легше. З розвитком нашого рільництва і при таких сприяючих відносинах Галичина могла би експортувати збіже до західних країв Австрії, де тепер угорське збіже випирає всякого конкурента, бо не лише не має жадного мита, але і дуже дешево залізничу тарифу.

Однак видить ся, що угорські мужи стану, бачучи, що Австрия не має чого лякати ся такої евентуальности та узглядняючи, свої власні користи, які для них плінуть з пожертвованя народів Австрії задля цілости монархії — цофнуть свої грозьби що-до поставленого речинця і будуть терпеливо дожидати кінця угодних торгів.

З бюджетової комісії державної ради.

В дальшій бюджетовій дискусії над «центральною зарплатою» міністерства просвіти порушує пос. Гурекій справу реставрації краківських костелів, а відтак пос. Романчук виказує можливість і потребу поділу галицької шкільної ради краєвої на секції польську і руску, полемізуючи з висказами пос. Романовича.

По фактичнім спростованню сего послідного, запимає голос референт пос. Стажинський, і між иншим відповідає ще раз пос. Романчукові, що те, що є добре між Чехами а Німцями та Італійцями а Німцями, не можна примістити між Польками а Русинами (?), бо они дуже добре розуміють ся між собою (з виїмком проф. Фіялка і Твардовського та др. — Ред.).

Комісія, прийнявши розділ «центральный заряд» приступила в дальшій ході до нарад над розділом: «народні школи». Справознавець пос. Скене.

Після пос. Герольда, який говорив про шкільні відносини на Шлеску, промовляв пос. Козловський, жалуючи ся на недостаток учителів з причини лихої дотації і жадає основаня учительських семінарій в Новім Санчі і Балій та нових шкільних будинків у Львові, Кракові, Тарнові і Заліщиках. Пос. Стажинський підтирає прозьби польських наукових товариств о субвенції та призначенє більшої квоти на людві, університетські курси.

Пос. Романчук жалує ся на недостаток народних учителів-Русинів. Богато шкіл не можна отворити для недостатку учителів. Причиною сего є за мале число учительських семінарій в Галичині. Руских семінарій нема, навіть т. з. утравістичні заведеня мають переважно польську ціху. Полемізуючи з п. Стажинським, виказує бесідник, що навіть в суперечности з краєвим законом в чисто руских школах, де учащають виключно рускі діти, польська мова є обовязковою зі шкодою для загального образованя. Наконєць бесідник ставить резолюцію з домаганєм зватійшої субвенції для Тов. імени Шевченка.

Пос. Барвінський доказував konieczність реформи заведень для образованя учителів, домагав ся помноженя посад учителів головних, основаня дальших, учительських семінарій, домагав ся заведеня руских рівнорядних клас в семінарій в Чернівцях, руских шкіл в Перемишлі, Заліщиках і др.

Пос. Фукс виїс резолюцію з загальним завизнанєм правительства, щоби предложило внесеня, зміряючи до придуманя способів, які відповідали би потребам народного шкільництва в поодиноких коронних краях. По промовах пп. Повшого, Ельверта, Леміша і Вуковича перервана нарада до нині.

Ярослав Гординський.

Розведені.

Сиділа під вікном та гляділа задумчиво на двір. Думала об чімсь...

Нараз здригнулась. Хтось застукав до дверей. У неї забило ся чогось серце. Сама не знає, чому задрожали її коліна. Пішла отворити.

Отворила. Перед нею стояла нужденна стать у лахманах...

Не стамилась, як з її грудей вирвав ся радісний оклик: «Степане, се ти?!»

Та сейчас опам'ятала ся. Пригадала собі дізнаву кривду. Оком, повним ненависти та погорди, глянула на него. Та все таки там на дні серця якась радість. От, добре, що вернув. Так давно уже бачила його.

Хотіла остро казати йому забирати ся, та якось не могла отворити уст до лави; хотіла замкнути перед ним двері, але замість того уступила ся лише в порога та зробила йому дорогу. Сама була недобра на себе — от, дурниця! лишилось ще троха з давнього.

Увійшов у хату. Був се около 30-літній

НОВИНКИ.

— **Календар.** В п'ятницю: гр.-кат. Атаназія, Кирила; рим.-кат. Петра. — В суботу: гр.-кат. Макарія, Евфросинії; рим.-кат. Ігнатія.

— **Поминальне богослуженє** за упокій дрши бл. п. *Володимира Барвінського*, першого редактора «Діла» відбуде ся в п'ятницю дня 31. с. м. о 9 (а не о 8.) год. рано в церкві СС. Василянко при ул. Зиблякевича.

— **3 Кракова** пишуть нам: Громадка кацапської благонадьожної маладьожі, за короткий час свого побуту в Кракові весіла так основно скомпромітувати ся, що дальший побут її в тім місті став немисливим. Тайком вибрали ся вони на університет до Праги, мабуть числячи на симпатії Narodnich Listů i Politik-и. Та сподівати ся можна, що і там стріне їх подібна доля. Дай Боже, щоби чеський нарід не дав ся обаламутити москвофільским Геростратам і щоби з омерзінєм відкинув ту ю гідь від себе. — Відїжджаючи зготувала краківська університетська молодіж милу несподіванку. В значнім числі зібрала ся на двірці і від широого серця бажала недорослим ренеґатам, щоби не до Праги а на Камчатку вибрали ся всі до одного — що дай Боже — амінь!

— **В справі публичних балів і вечерків руских «Руска Бесіда»** в Бродях оголосила в газетах і розіслала до членів запрошеня, що 25/1, 8/2. і 22/2. с. р. відбудуть ся забавні вечерки в комнатах «Бесіди», на котрі запрошає ся всіх охочих до забави. Позаяк ті всі дати вечерків припадають в суботу під неділю, ддятого я яко священник а притім і член «Бесіди» брідєскої сьмію деякі уваги на ту тему зробити. Від якогось часу починає у нас входити в звичай уряджувати публичні забави в суботу вечер. Давайше того не бувало, видко, суєйильність наша уважала за невідповідне уряджувати в суботу публичні забави, бо рефлектувала на священників і їх родини з околиці, котрі або зовсім не можуть брати участи в таких вечерках під неділю, або з дуже великим трудом і чим скорше коло півночі мусять забирати ся до дому, бо прецінь то з духом християнським не годять ся, щоб священник забавляв ся до рана, а потім їхав до дому і сповняв недільні функції церкви. Впрочім яке би то згіршенє могло викликати між парохіянами, колиб священник вернув в неділю над равом з балю і йшов до церкви на відправу. У Поляків той звичай уряджуваня балів в суботу є вже від давна, хотій після християнської моральности також для світських людей не годить ся бавитись в неділю рано, бо звисно, що потім трудно їм сповнити приказ церкви: вислухати Служби Божої в неділю. Ддятого на адресу виділу «Рускої Бесіди» в Бродях сьмію звернути ся до всіх наших товариств з прозьбою, щоби не визначували публичних вечерків в суботу, а визначені щоби відкликали, а Веч. оо. духовних, засідаючи в виділах наших товариств прошу, щоби прийняли в виконанє тої моєї прозьби, а ми священники з провінції і околиці певно їх жаданя в тім згляді підпремо. — о. *Михайло Левицький*, в імени многих оо. духовних.

— **Непошанованє руского сьвята і рускої мови в суді.** Доставлено нам відпис ось якого завизваня судового:

Liczba czynności A81481 P86/00. Wzywa się niniejszem ks. E... N., gr.-kat. katechetę przy

Seminaryum naucz. męskiem we Lwowie, by dnia 12. lutego 1902 przed południem o 11 godzinie w wymienionym poniżej sądzie w biurze Nr. 38. osobiście stanął C. k. Sad pow. S. I. oddział VI. Lwów dnia 21/1 1902. Przedmiot: spadek. Cel: zbadanie czy i jaka kwota należy się śp. Franciszkowi Czerkawskiemu za roboty rzeźbiarski w cerkwi S. S. Bazyliank we Lwowie.

Справді, мовби нароком гр.-кат. katechetę визвано до суду по польски і на день торжественного, руского сьвята. Тому зовсім справедливо поступив о. Е. Г., відславши ориґинал сего визваня президентови висшого суду п. Тхожніцкому з зажаженєм на знехтованє руского сьвята і рускої мови, а в дпись сего «документу» сьому зверхникови о. Митрополитови Шептицькому.

— **Пригадуємо, що загальні збори Наук. Тов. ім. Шевченка** відбудуть ся дня 2. лютого н. ст. 1902 о год. 3. по полудни в комнатах товариства (при ул. Чарнецького, ч. 26). — На порядку деннім: 1. Відкритє зборів і відчитанє протоколу з попередніх; 2. Справознавє а діяльність Виділу і секцій; 3. Справознавє касове; 4. Внесенє контрольної комісії; 5. Вибір голови, членів і заступників Виділу та контрольної комісії; 6. Внесеня членів і інтерпеляції.

Засраничні члени можуть голосувати через заступників, давши їм письменне порученє і повідомивши завчасу про се Виділу Товариства; кождий член може заступити одного неприсутного. На зборах можуть голосувати тільки ті члени, що заплатили вкладку за рік 1901.

— **Комітет для Параньских Русинів** запрошує отсім всіх, кому доля наших переселенців лежить на серці, на нараду, що відбуде ся в понеділок дня 3. лютого в комнатах «Рускої Бесіди». Початок о 7. год. вечером.

— **Людвий університет в Коломиї.** Заходом артистично-викладової секції «Народного Дому» в Коломиї відіграють в суботу дня 1. лютого с. р. аматори театральне представленє. Розпичне *Москаль Чарітник*, український водевіль Ів. Котляревського, слідує: а) *Ти мені кажеш...* Ади Негрі, деклямація, б) *Сурдут на вандрівці*, монольоґ Юноші, закінчать: *Таго на заручинах*, міщанська пригода в 1 акті Гр. Цеглявського. Представленє розпичне ся о 7. год. вечером, в салі «Народного Дому» П. пов. Вистава слідує в нових декораціях, кисти нашого спосібного маляря п. Яр. Пстрака. — Крісла 1-рядні 1 К, 2-рядні 80 сот., 3-рядні 50 сот., вступ на салю 20 сот. За арт.-вик. секцію: *Ів. Раковский*, голова; *Я. Висоловський*, секретар.

— **«Товариство Снятинський Боян»** устроює в суботу дня 8. лютого с. р. в салі магістрату в Снятині *вечерок з танцями*. Вступ за оказанєм запрошеня: від особи 2 К, для родини з 4 осіб 6 К. Стрій для пань народний або вечерковий, для панів балевий. Хто би не дістав запрошеня, звольте звернутись до товариства «Снятинський Боян».

— **Руский комітет виборчий у Львові.** В справі виборів до міської ради львівської зібрала ся позавчера Русини зі Львова на нараду і завязали виборчий комітет. В его склад війшли: яко голова радник Тит Ревакович, заступник голови др. Евген Озаркевич, каснер др. Кость Левицький, секретар Льонґин Цегельский, а яко члени: Теодор Гнатик, Іван Добрянський, о. Теодозий Лежогубский, Теофіл Михайлович, Михайло Стоцький і проф. Володимир Шухевич. Сей комітет, яко «головний руский виборчий комітет»

мущина. Колись мусів бути гарний — ще й тепер лишило ся дещо з тої краси. Тільки нужда і хроба витиснули свої страшні сліди на його чертах та змалювали на лиці смуток, понурість, роздражненє, розпуку — викривили його якось. До того тая одежа — а радше якісь останки з неї — надавали йому майже відражаючого вигляду.

Ну, сталось — увійшов. Щож робити? Нічого великого... Зачала крутити ся по кімнаті та спозирала нишком на него. Удавала рівнодушну.

Мовчанка. Її перериває лише від часу до часу страшний кашель Степана, кашель, що потрясав ним цілим.

І чого се він прийшов? А як виглядає! Боже, Боже, що то зробило ся з него. Як кашляє! Ой щось з ним не добре. Її стало жалко.

Та перемогла себе... А йому було жаль, як покидав її? Як виганяв її на мороз з хати... І то ще за що? Через якусь розпусницю... Нехай тая пожалує його тепер...

Степан не відзивав ся. Сидів, спертись на руки. Здавало ся, що він скаменїлий. Тільки горячі румянці на лиці, що аж пашіли від него вогнем, свідчили, що він не такий спокійний — відай там в середині ведеть ся якась тяжка борба...

Нараз підвіс очі. В них були слези. Кашель потріс його груди. «Мариню! Я прийшов... до тебе...»

І вірвав. Його голос був тихий, беззвучний, троха храпливий.

Мариню стиснуло за серце. Щось хватило за горго. От-от вибухне плачем... Та ні, поборолася себе...

— Так! тепер прийшов! Коли тревога, то до Бога. Іди собі до своєї...

— Мариню... забудь... вона мене... покинула... вигнала... ла... Я прийшов до тебе... умирати...

Ще страшнійший кашель стиснув йому груди — на устах показалась кров.

Мариня не знала, що дієть ся з нею. Щось мов обірвалось у її серці...

Весьо нараз забула... Перед нею стояв тепер тільки її найдорожший Степан, умираючий Степан...

Хвилина — а вона кинулась з риданєм до него:

— Степане! серце!...

У Львові 1. липня 1901.

має право необмеженої кооптації та завязування дальших агітаційних комітетів.

— В бюджетовій комісії ві вторник над «центральною управою» міністерства просвіти промовляв посол Барвінський і домагався більшої бачности і опіки міністерства просвіти для археологічних скарбів і артистично-історичних пам'яток в східній Галичині. Бесідник згадав про добутки на полі археології пок. Кіркора, Шараневича і проф. Грушевського, обговорював діяльність консерваторів в західній і східній Галичині, і домагався помноження числа консерваторів для східної Галичини іменованим Русинів. Звертав увагу міністерства на цінні забитки штуки, як іконостаси в Богородчанах і Рогатині і вимагав більшої опіки з боку правительства, щоби ці забитки штук так не змарнувалися як недавно іконостас в Красноупці. Належало би також пособити розширенню музею археологічного і старинностей при Наук. Товаристві ім. Шевченка уділенням відповідної субвенції. Крім того домагався, щоби міністерство побіч інших музичних товариств, яким уділяє щорічно підмог, давало відповідну підмогу львівському товариству «Боян». Рубрику артистичні стипендії, якими вже користувалися і рускі артисти та письменники, належало би підвищити, позаяк особливо письменникам (поетам, новелістам і т. д.) дістаються вельми скупі підмоги для дальшого образования).

Міністер Гартель в своїй відповіді заявив, що він переконаний о богатстві східної Галичини на полі археологічних скарбів і історичних пам'яток і готов помножити число консерваторів поміж Русинів.

— Маршалківський бал, який видали пп. Андрій Потоцькі відбувся вчора в соймовій палаті і згромадив цвіт інтелігенції зі світа літературного, артистичного, лікарського, судівничого, військового, радних міста, послів, професорів університету і політехніки і т. д. З руских гостей явилися о. митрополит Шептицький, послі Олесьницький і Могильницький і др. Павлі явилися численно, а відзначалися рівно красою, як і туалетами. По 10. год. засіли до столів, уставлених в коридорах соймового вестибюлю, а відтак музика пригривала до танців, які протягнулися аж до білого ранка.

— Новий герб прибито нині на російським консуляті у Львові в присутності представителів військовости, членів консуляту і одної компанії 80. п. п. Кілька інших відділів війська замкнуло сусідні улиці на час торжества прибивання гербу.

— Директор перед судом. Перед карним трибуналом в Бережанах розпочалася розправа проти Гросмана, б. директора Задаткового товариства в Перемишлянах. Акт обжаловани закидає йому сфроневіренє 38.000 К на шкоду о. Сінгалевича і Гребля. З зізнань свідків, яких покликано 150, показує ся, що Гросман видавав гроші на вічні гулятки. Дефравдації тревали вже від давна, але кося ніхто не шконтрував, то не викрили ся. Гросман був необмеженим паном Товариства, хто стратив у него ласку, не мав пощо подавати ся о позичку. Конець сій господарці зробили дописи до львівських часописів. Ненадійно появили ся в Перемишлянах союзний люстратор п. Домагальський і викрив дефравдацію. — Розправа потреває кілька днів.

— Іменована. Міністер рільництва іменовував завідателя лісів і дібр скарбових Фердинанда По-

люшинського люстратором лісів, а елева лісництва Йосифа Ножичку асистентом.

— Словінський університет. «Slovenski Narod» доносить, що міністерство просвіти надало трем Словінцям стипендію, аби приготували ся на будучих професорів університету.

— Буря, яка шаліла минулого тижня у Відні і у нас в Галичині, наробила найбільше шкоди в Стирії. Ліси коло Градця знищені майже до тла; доми і будинки господарські в цілій околиці ушкоджені, а богато повалило ся; стирти соломі і сіна, що стояли на полях, розніе вихор так, що й сліду по них не остало.

— Велич-місто. Населенє Лондону після спису з м. р. виносить 4,536.541 душ; межі ними 135.377 чужинців. За послідних 10 літ населенє Лондону зросло о 300.000 осіб.

— Монастир на горі Атос згорів. З Сальоніки доносять, що славний старинний монастир на горі Атос згорів в ночи з четверга на п'ятницю. Огонь вибухнув так ненадійно, що ігумен монастиря і 9 монахів згоріли, а 20 монахів вискочили вікном тяжко попарені. Всі монастирські будинки з виймою церкви згоріли до тла.

— Церковні відносини на Угорщині. Суд в Шатмарі засудив о. Арделіяна гр.-кат. священника на 6 місяців в'язниці і на 400 К гривни. О. Арделіян недавно вигнав з костела в Шамосдоб вірних, що в румунським католицьким костелі співали угорські пісні церковні.

— Повна рівноправність обох полів. В Епсен в Англії відбувало ся на днях вінчанє цикліста з циклісткою. Новоженці прибули в однакових строях, а що й з лиця були подібні до себе, то священник, що їх вінчав, був спершу в немалім клопоті, хто є молодий а котра молода, так що мусів питати ся о се молодять.

— Голод. В якісь місточку в Росії почала дружина акторів давати представлення. Але артистам не йшло, а крайній голод почав їм доскулювати. Аж одного дня афіш заповів велику сензацію: «На нинішнім представленю артист Н. з'їст живого чоловіка». Вечером театр був повний. Коли піднесено куртину, виступив артист Н. і заповів, що з'їст живого чоловіка. Сі слова прийато окликами: славно! славно! Коли оклика притихли, артист попросив, щоби хтось з публіки пожертвував ся і позволив себе з'їсти. Всі глянули по собі, але ніхто не мав охоти дати себе жертви. Представленє мало моральне фіяско, бо прийшло до бійки між акторами а публікою, але актори мали бодай гроші на вид і на прожиток.

— Дрібні вісти. В Конотопах сокальського повіта отворено новий постерунок жандармерії. — В Перемишлі застрілив ся Ян Йордан, рахунковий поручник 58. п. п. — Суд в Перемишлі засудив Михайла Раденського, б. кадета і Івана Жовківського, б. поліціянта з Перемишля, за крадіж 200 К з церкви, першого на 15 місяців а другого на 18 місяців тяжкої в'язниці. — Промисловці німецької провінції Гессен-Нассав віддалили всіх польських і чеських робітників. — У Львові померла Ангела Ашпергерова, б. артистка драматична в польським театрі у Львові, в 83. р. життя. — В Станиславові якийсь п. Маліновский в Відні буде видавати 3 рази в тиждень часопись «Nowości».

— На книжочку вкладкову Товариства взаїмн. кредиту «Дністер» ч 1800 на фонд запомоговий для академічної молодіжи вплинуло дня 29. січ-

ня с. р. дальші датки в сумі 721 К 34 с. по день 29. січня включно вплинуло 44.873 К — сот.

Посмертна оповістка.

— О. Петро Лобода, совітник конвисторії, містодекан скальський, парох Глубічка, упокоїв ся дня 15. с. м. на удар серця в 59. році, а в 30. р. св'ященства. В. с. п.

— Александра з Желехівських Давидовичева, дочка недавно помершого декана о. Ал. Желехівського з Лубни, а жена о. Бронислава Давидовича в Сприні, упокоїла ся минулого тижня. В. і. п.

— Яков П. Козак, б. урядник суду в Угнові, упокоїв ся дня 25. с. м. в 72. році життя. В. с. п.

— Євген Шуст, син о. Луки, пароха в Самолусках, ученик V кл. гімназійальної, упокоїв ся по тяжкій грудній недужі в 17. році життя. В. с. п.

Телеграми.

Відень, 30. січня. Конференції д-ра Кербера з чеськими та німецькими послами в справі моравських університетів, — як доносить N. fr. Presse, усунули засадничі труднощі і поліпшили ситуацію. N. W. Tagblatt пише навіть про цілковите усуненє труднощій в сій справі, а також загально уважають, що полагоженє утраквіаму на університетах в Моравії стане заравом полагоженем національного чесько-німецького спору.

Відень, 30. січня. Шенерер заповідає в своїм органі Unverfälschte Deutsche Worte докладне представленє ріжниць, які заходять між ним а Вольфом і тим способом виявить всенімецьку корупцію, якої не хоче покривати своїм іменем.

Берлін, 30. січня. Соціалістичний Vorwärts оголошує сензаційну статю, що тайний уряд маринарки випрацював новий флотовий закон який правительство має намір предложити державній раді в р. 1904. В бюджетовій комісії парламенту заявив секретар стану Тірпіц, що оголошенє в Vorwärts розпорядженє є евентуальне і висказав жаль, що тут збула ся крадіж тайних актів. Против редакції Vorwärts у заряджено слідство в напрямі зради стану.

Багдад, 30. січня. Сколотатовано два нові случаи чуми. З осіб, що давніше занедужали на чуму, померло три.

Лондон, 30. січня. Заява Вельфура про поту голяндського правительства в справі інтервенції між Англією а Бурами, викликала велике вражінє в цілій Англії. З уваги на те, що з о-кружени Крігера заявляють, що голяндеке правительство підняло сей крок на власну руку, думають тут загально, що відповідь Англії вийде відмовно.

Сонце та хмари.

Мов можний, добрий пан сиділо сонце на промінистому престолі та гляділо на землю. А куда звернули ся його очі, туда стелив ся євіт, ясність, тепло, горяч. Земля аж угинала ся під його проміннями, що так і прошибали її аж до нутра — здасть ся, хотіли її спалити. Навіть тоє синє, безконечне небо не могло знести того жару, а якось прибігло, заслонило ся мов би серпанком...

Люди за землі кидали усяку роботу і лягали лівно у холодок: звіврята поховали ся також по тінистих місцях; ростини опустили безрадно свої привялі листочки і склонили свої голівки — піддавали ся усьому в покорі, не сміли навіть піднести очий до того можливого пана — сонця; навіть пустотливий вітер покинув гуляти і омлілий ляг десь у щелинах скал. Було як-раз полудне.

Аж ось на кінці розжареного неба затемніло щось — показала ся якась точка, плямка. Се була хмара.

Та сонце не зважало на неї. Воно, правда, доглянуло щось незвичайного, але тільки подивило ся на хмарку і світило собі дальше.

А плямка більшала. Се озлобило треха

сонце. Хто сміє вдирати ся безкарно у тоє небо, де воно панує? І то ще така муха? Може воно хоче бити ся з ним? І зареготало ся на саму згадку того та сипнуло ще більш жаром.

А плямка більшала. Спокійно, поволи зачала займатися край овида. Очевидно готувала ся до борби з сонцем.

От і вислала першого посла до сонця з жаданєм, щоби воно уступило. Се був легенький вітрець.

Але сонце поглянуло на легіт і засьміяло ся з його безильности; а тим сміхом здавило його.

А плямка більшала. От висунула ся уже поза край неба — уже видно її зовсім докладно.

Сонце призадумало ся. Невже-ж борба?... Але ні, се не може бути! Та хмарка мала бж з ним мрити ся? Та воно розтопить її своїм промінєм. І дихнуло на неї цілим своїм жаром.

Хмара задріжала. Прискорила бігу, заняла ще більший простір, і мов грізьбу видала тихий, приглушений грохот. А до сонця післала уже не лагідний легіт, але сильний вітер, щоб звістив йому про біду.

І кинув ся вихор на землю, замів порохами, закрутив піском, вдарив об дерева, пригнув їх долі, відбив ся від них і кинув ся аж під небеса, аж ген під сам престол сонця.

Воно злякало ся. Дперва тепер пізнало си-

ду противника. Та ні, воно не дасть ся! З розпукою почало бороти ся

А хмара розточила в слід за вихром свою силу. І от займає вона щораз більшу частину неба — уже залягла його четвертину, третину, половину і станула перед сонцем в цілій своїй величи.

Оба противники змірили ся очима. Хвили-на вижиданя...

Нараз хмара підсунула ся ще ближше, наперла еще сильнійше і — сонце зачало уступати.

Се був величавий відворот. Сонце крило ся без поспіху, поволи, поважно. Раз в раз кидало свои лучів на невмолмого ворога, добувало послідних свл, вклонило поволи свою царську голіву. Клонилось упадком могутого героя...

А жостока хмара хотіла змінити його до тла — закрила його зі всім. А коли поконала противника, зареготала ся страшним, проймаючим сміхом-громом і розлягла ся по цілому небі... Так ликує кровожадний тигр, коли допаде своєї жертви.

Заскреготала страшенно зубами, аж блиснули блискавки, заревіла еще раз громом і — небо злучило ся з землею у потоках дощу...

Кульчиці, 24. липня 1901.

Малий Фейлетон.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

Перестаньмо курити!

IV.

Пригадав собі, що відкись чув, мабуть від Геня, що сіль подразнює ті самі нерви, що і тютюн.

Обявив се таки зараз своїй Олі.

Обов зажили соли, а він став застановляти ся, чи сіль подразнює ті самі нерви і чи викликає ті самі наслідки, що і курене цигар.

Поспитав о її гадку. Казала, що так.

— Бо меві ще гірше!

І обов сьміяли ся.

Хотів післати по тютюн та здержав ся. Вона не курить, а він мав би курити? Сором та ганьба! Та-ж він мущина!

І знова бігли нові запернюваня і знова ішли понурі сумніви.

З пів години ходив по хаті.

Тота шафа wraz з тютюняркою не давала йому супокою. Хотів виняти відтам тютюнярку та деінде примістити.

Але нагадав ся. Ліпше вийти самому куди небудь. От приміром до пароха.

Старий частував тютюном — так як усе.

— Та я перестав уже курити...

— Від коли?

— Від вчера. Шкода грошей та здоровля.

Що-до другого, то може й не так. Він — парох — курить ще, від давен-давна, а стан його здоровля не гогіршив ся ані трошка. Хто-ж може знати, що то шкодить? Може лікарі? Ет, сьмійте ся з них!

— І то можливо!

— То спробуйте! Ні? Бодай половинку, чверть. І то ні? А то дуже красно! Але на жаль, то не добре так відразу відвикати. Ліпше потро-

ха. От приміром так: два дні курити по п'ять цигар, два дні по чотири і так далі аж до одного. А опісля мож цілком перестати. Так то що іншого, то і легше і здоровіше. Інакше може зашкодити.

Чи так справді є?

Розуміє ся, розуміє ся. Та-ж він, старий, не дурих би — і старий став знова припрошувати.

Ні! Таки не мож, треба вперед поспитати її о дозвіл.

А певно, певно! Так само і він, старий, колись робив...

V.

Підчас обіду роздумував над радою старого.

Ліпше таки так, як парох радив, бо лекше. Від разу годі; знає то прецінь по собі — перед обідом пробував. Трохи видержав, а хто знає, як було би далі. А так поволі-поволі то й вийде на добре. Можна спробувати! Коли ні, то аж опісля стане відразу відвикати — тоді, коли не удасть ся по троха.

Оповів се її і спитав, чи зго-

джує ся. Куплять одну пачку за тринацять, не багато винесе, а результат буде добрий.

Згодила ся.

А коли слуга принесла тютюн, то поділив пачку на двох: кому на довше вистане.

Взяла з тютюняркою, а він з пачкою. Так було її вигідніше і він уступив з любови.

І знов закурили собі.

— А смакує тобі Люнчику?

— Чому ні! Ще питаєш? Ми тепер мов пани. Таж погадай собі, що я від рана не курив. Я мучив ся!

Та вона не могла о собі того сказати, а він пускав густі клуби диму і рецитував Шевченкові слова: «Я пан над панами!»

Конець буде.



COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна Небувала, сензаційна програма! від 1. до 16. счня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Увертура (Реклямограф). 2) The Gomers, сьнів з електричними демонстраціями. 3) Awata, незрівняний жонглер. 4) Chester Iohustone, феноменальний американський цикліст. 5) Mour-diny, король вломавачів. 6) Орлеанська дівчиця, найбільший і найгарніший образ американсько-біоскопу. 7) Орхестра. 8) Брата Адам, модерністичний акт гімнаст. 9) Carmen, італійська еубретка. 10) Mr. Rudolfi, артист в концертних свистаню в пальці. 11) Riogoku, славна японська дружина. 12. Орхестра. 13) 15 білих медведів, 4 пси, 1 кінь. 14) Марш.

Що дня о 8. год. вечером велике представле. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятвиці High-Life представле. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Вже вийшов

Альманах руско-українських богословів.

Прехороше виданє на веліновім папері стоїть лише 3 корон.

Чистий зиск призначений на запомоговий фонд академиків.

Замовлення приймає п. З. Сущко, Львів, Ринок ч. 10. П. п. і друкарня п. Вл. Шийковського, Львів, Коперника ч. 5. — Також книгарня Тов. Наук. ім. Шевченка, Львів, Чарнецького ч. 26.

МУРОВАНІЙ ДІМ

з офіцинами, садом і огородом в БЕРЕЖАНАХ (ч. 4. побіч ставу) продам сейчас за 4.000 зр.

Зголошеня приймає Редакция „Руслана“.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і картини: Верещагіна, Шевченко в домінії і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.



ілюстрований календар на 1902. рік.

Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересилкою о 10 сот. більше.

Замовляти у Сеня Горюка у Львові, площа Домбровского ч. 1.

„ТОВАРИША“ можна набувати також у всіх Філіях „Народної Торговлі“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
8:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до Станиславова, Підволочиского, Потутор				
8:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина	1:55	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний				
8:46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.	2:08	до Лавочного (Мушкача, Пешту) Борислава				
7:45	з Янова	6:35	до Лавочного (Мушкача, Пешту) Борислава				
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина				
8:00	на дв. головний	2:55	до Станиславова, Підволочиского, Потутор				
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Станиславова, Підволочиского, Потутор				
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Янова				
8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під				
11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора	9:42	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Під				
11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до Сокаля, Белця, Рави рускої і Любачова				
12:55	з Янова	10:25	до Чернівців				
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвята				
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
2:20	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Під.	3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.				
2:35	з Кракова	3:26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.				
5:50	" " " " на дв. голов.	3:30	до Ряшова, Хирова, Любачова				
1:45	з Кракова						
5:40	з Чернівців, Іцкан						
6:00	з Сокаля, Белця і Любачова						
НІЧ							
12:45	з Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	6:10	до Станиславова				
8:50	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)				
9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно	6:35	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. п'ят. 1902 щоденно				
9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	7:10	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова				
8:40	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:32	до Тернополя, Бродів дворець головний				
2:31	з Чернівців, Букарешту	7:32	дворець Підзамче				
12:15	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:25	до Сокаля і Рави рускої				
10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Під.	7:52	до Брухович (13. мая до 16. в.р. в нед. і сьв.)				
10:02	" " " " на дв. голов.	9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
3:12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче	10:30	до Чернівців і Іцкан				
3:35	" " " " на дворець головний	11:00	до Кракова, Відня, Варшави				
		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний				
		11:32	до Станиславова, Підволочиского, Потутор				
		4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора				
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.				

ЗАМІТКА: Поря нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнять ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білети Ізди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмава ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і вські інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне п. к. веліниць держав них (ул. Красіних ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в сьвята 9—12).